stichting steun
Messiasbelijdende Joden

Jaarverslag 2023

30 mei 2024

Inhoudsopgave

Voorwoord..... 5

1. Bestuursverslag..... 6
1.1. Grondslag, doelstelling, missie en visie..... 6
1.2. Belangrijkste risico's en onzekerheden 6
1.3. Doelrealisatie 7
1.4. Personeelszaken 7
1.5. Het financieel beleid en financiële resultaten 2023 7
1.6. Governance 8
1.7. Communicatie 9
1.8. Schoolprojecten 10
1.9. Toekomstverwachting 11

2. Jaarrekening 2023 13
2.1. Balans per 31 december 2023 (na resultaatbestemming) 15
2.2. Staat van Baten en Lasten 2023 17
2.3. Kasstroomoverzicht 2023 19
2.4. Toelichting op de Jaarrekening 2023 21
2.5. Toelichting op de Balans 2023 23
2.6. Toelichting op de Staat van Baten en Lasten 2023 29

3. Bijlagen
Bijlage 1. Specificatie Bestemmingsreserve 40
Bijlage 2. Lastenverdeling personeelskosten 42
Bijlage 3. Verdeling totale kosten organisatie 43

Contact Info
Stichting Steun Messiasbelijdende Joden
Postbus 22
3860 AA NIJKERK
KvK nr. 32076147 – ANBI nr. 8154.42.622
ING bank : NL90 INGB 0008 3307 97
Rabobank : NL90 RABO 0377 8534 96
Secretaris
ds. H. van der Ziel

e-mail: info@messiasbelijdendejoden.nl
Foto's: SSMJ – S. Buiten

Cover-Foto: Joel Goldburg (Netivah)

VOORWOORD

Het jaar 2023 is zo totaal anders verlopen dan dat wij graag hadden gezien. Na 7 oktober 2023, het was Simchat Thora, is Israël een land in oorlog geworden en dan verandert er zo veel.

Het jaar 2023 lijkt dan ook wel gedeeld te zijn in twee stukken, voor en na 7 oktober 2023. Voor 7 oktober werd binnen de Stichting verder gewerkt aan onze jaarplannen, gebouwd aan de contacten met de gemeenten en de eigen organisatie om zo nog beter aan de noden en wensen van onze partners in Israël te kunnen voldoen. Reizen met scholen naar Israël werden voorbereid en de gemeenten werden verder ondersteund. De eigen organisatie werd verder opgebouwd conform het vigerende Strategisch Beleidsplan.

Na 7 oktober was er nog maar één doel en dat was antwoord vinden op de vraag hoe helpen onze broeders en zusters in die verschrikkelijke oorlog. De leden van de Messiasbelijdende gemeenten werden ook gemobiliseerd, gemeenteleden werden opgeroepen voor de oorlog in Gaza en de veiligheid van het noorden van Israël.

In dit jaarverslag geven wij u een toelichting op de activiteiten van het afgelopen jaar, wat wij hebben kunnen doen voor onze partners in Israël ook na 7 oktober en in de Jaarrekening 2023 is uitgewerkt de besteding van de ter beschikking gekomen middelen.

We hebben echter ook in 2023 dankbaar ons werk mogen doen. Ondanks alles wat er in de wereld is gebeurd, en met name in Israël, mogen wij en onze Israëlische partners leven met de machtige vertroosting van de profeet Jesaja:

“ Want al zouden bergen wijken
en heuvels wankelen,
Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken
en het verbond van Mijn vrede zal niet wankelen,
zegt de HEERE, uw Ontfermer.”

(Jesaja 54:10)

1. BESTUURSVERSLAG

1.1. Grondslag, doelstelling, missie en visie

De **grondslag** van de Stichting Steun Messiasbelijdende Joden is geformuleerd in artikel 2 van de statuten en luidt:

Artikel 2

De Stichting heeft als grondslag de Bijbel als Gods Woord, zoals samengevat en beleden in de Drie Formulieren van Enigheid, vastgesteld op de Synode van Dordrecht 1618-1619.

De **doelstelling** van de Stichting Steun Messiasbelijdende Joden is vastgelegd in de statuten en als volgt omschreven:

Artikel 3

1. De Stichting heeft ten doel:
   - het verlenen van materiële en immateriële steun aan Joden die Jezus als Messias belijden;
   - het bevorderen van contacten tussen Christenen en Christelijke kerken en gemeenten enerzijds en Messiasbelijdende Joden en Messiasbelijdende joodse gemeenschappen anderzijds;
   - en voorts al hetgeen met één en ander rechtsreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woord.
2. De Stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door:
   - het werven van fondsen;
   - het geven van voorlichting;
   - het (doen) uitgeven van publicaties;
   - het (doen) verzorgen van presentaties;
   - alle andere geoorloofde middelen.

De Stichting werkte in 2023 volgens het Strategisch Beleidsplan 2022 – 2025. We zijn inmiddels op de helft van de beleidsperiode aangekomen en waar mogelijk blijven we het plan verder volgen.

1.2. Belangrijkste risico's en onzekerheden

Het bestuur van de Stichting hanteert een beleid waarin risico's beheersbaar worden gemaakt. Dat laat onverlet dat aanzienlijke inspanningen moeten worden geleverd om de nood te doorgronden in de gemeenten en de projecten. Vanuit een gezamenlijke motivatie en gedrevenheid is er sprake van open communicatie waarin de gemeenten in Israël zich doorgaans transparant opstellen. Gebruik is dat eenmaal per jaar zo veel mogelijk projecten worden bezocht en wordt ter plaatse opgenomen in hoeverre er lokaal risico's en/of onzekerheden zijn. In 2023 is dat helaas niet mogelijk gebleken. Contacten verliepen weer zoals in de Corona tijd, voornamelijk telefonisch.
Daarnaast werden de ontvangen middelen verdeeld over 36 projecten en gemeenten en afgestemd op de lokale noden. Vanaf november 2023 is het project Noodhulp Israël gestart, wat naar verwachting zal doorlopen tot in 2024.

De impact van eventuele risico's op de bedrijfsvoering van de Stichting moet als beperkt worden beschouwd. Er worden uitsluitend financiële middelen ter beschikking gesteld. Langlopende verplichtingen voor de bedrijfsvoering zijn in het verslagjaar beperkt aangegaan en zijn ook niet het beleid van de Stichting.

Ultimo 2023 had de Stichting vier personeelsleden in dienst. Dat brengt uiteraard werkgevers- en werknemersrisico's met zich mee, maar die worden eveneens als beperkt ingeschat of zijn herverzekerd.
Financiële risico's in de bedrijfsvoering zelf beperken zich tot verlies van administratie of de continuïteit in het beheer. In 2020 heeft het Algemeen Bestuur goedkeuring verleend

om de financiële en donateurs-administratie onder te brengen in een nieuw informatiesysteem. In 2021 is daar uitvoering aan gegeven. De technische ondersteuning daarvan wordt extern gefaciliteerd.
In 2023 zijn twee kortlopende, rentedragende, leningen verstrekt aan twee Israëlische ondernemingen die worden geleid door Messiasbelijdende Joden.

Voor de Stichting worden de risico's en onzekerheden voornamelijk gezien in de werving van inkomsten op langere termijn. Vergrijzing van het donateursbestand is een blijvend punt van aandacht voor de komende jaren.
Om de projecten en gemeenten zo veel als mogelijk is te blijven steunen is in de afgelopen jaren een Instandhoudingsreserve opgebouwd. Deze reserve heeft een tweeledig doel te weten (1) het realiseren van de doelstellingen en (2) beheersing van de instandhoudingskosten. In 2023 is deze reserve opnieuw verhoogd, mede ook in verband met de groei van het personeelsbestand.

1.3. Doelrealisatie

In 2023 zijn de gemeenten en projecten in Israël ondersteund op basis van de begroting zoals die voor 2023 is samengesteld en in het Bestuur voor aanvang van het kalenderjaar is vastgesteld. Van jaarlijks beschikbare post onvoorzien is in 2023 geen gebruik gemaakt. In plaats daarvan is het project Noodhulp Israël in november 2023 gestart.
Een samenwerkingsovereenkomst is aangegaan met CAMA zending waardoor de uitgezonden Prop. E. Boogert ook ondersteuning kan verleden in de communicatie van de Stichting.

1.4. Personeelszaken

Eind 2023 had de Stichting vier personeelsleden in dienst voor in totaal 2,9 fte. Daarnaast is een freelanceovereenkomst in 2021 aangegaan met een voormalig medewerkster die zich heeft gevestigd in Israël. De freelanceovereenkomst is gericht op producties voor communicatie en de inzet van social media als onderdeel van het communicatiebeleid van de Stichting.
De vacature manager fondsenwerving en communicatie is per 1 april 2023 ingevuld. Het dienstverband met de medewerkster communicatie werd per 30 mei 2023 beëindigd en de ontstane vacature werd per 1 augustus 2023 weer ingevuld. Per 1 december 2023 is een dienstverband aangegaan voor 0.4 fte met een theologisch medewerker.

1.5. Het financieel beleid en financiële resultaten 2023

Het financieel beleid is erop gericht de ter beschikking gesteld middelen zorgvuldig te beheren, waardoor afwegingen worden gemaakt of en in welke omvang steun moet worden verleend aan projecten en gemeenten. Ook is daarbij van belang in hoeverre andere wereldwijde organisaties ondersteuning verlenen.
De werving van de fondsen vindt plaats langs meerdere wegen. Er zijn donateurs die jaarlijks een bijdrage verstrekken, maar ook worden gelden ontvangen via collecten in deelnemende kerkgenootschappen, bij concerten en, zoals in november 2023, door bijzondere acties bij ernstige gebeurtenissen.

De Stichting hanteert voor verstrekking van gelden aan de projecten en doelen een door het Algemeen Bestuur vast te stellen jaarlijkse begroting, zo ook voor 2023.

De Stichting wordt nog steeds in hoofdzaak bestuurd met vrijwilligers. Ook de operationele activiteiten zoals communicatie, presentaties, secretariële en financiële bedrijfsvoering worden veelal door bestuursleden en vrijwilligers gedaan. Alleen een bezoldigde directeur (in 2023 0,5 fte) is verantwoordelijk

voor de dagelijkse taken en contacten. Hij wordt daarin inmiddels bijgestaan door een manager fondsenwerving en communicatie, een medewerker fondsenwerving en communicatie en een theologisch medewerker, die eveneens bijdraagt in de communicatie. In de uitvoering van operationele taken is sprake van scheiding van functies, waarbij (extra) controle plaats vindt.

In 2023 functioneerde het geïntegreerde informatiesysteem tot tevredenheid en ondersteunde de dagelijkse activiteiten.

Het boekjaar 2023 sluit met een negatief resultaat van **€ 113.516** (2022: pos. € 72.910). De reguliere inkomsten namen in 2023 toe met 44,6%. Dit resultaat wordt in belangrijk mate beïnvloed door de, uiteraard niet begrote actie Noodhulp Israël, die in november 2023 werd gestart. Deze actie heeft in 2023 een bedrag opgebracht van € 213.787. Onder aftrek van kosten (10%) kwam voor Noodhulp een bedrag van € 192.408 beschikbaar. Daarvan werd in december 2023 al een bedrag van € 68.970 uitgekeerd. Wanneer het project Noodhulp Israël niet tot de reguliere inkomsten (exclusief legaten) wordt gerekend, dan zijn de reguliere inkomsten gestegen met 14.7%, wat een bemoedigend resultaat is.

In 2023 werden zes legaten ontvangen tot een totaalbedrag van € 198.292. Op balansdatum moest nog een legaat worden ontvangen tot een begroot bedrag van € 85.000. Van elke ontvangen Euro kon € 1,03 (2022: € 0,87), worden besteed aan de doelen en projecten. De verhoogde uitkering werd gefinancierd vanuit de Bestemmingsreserve. De kosten voor beheer bedroegen 3,9% (2022: 3,3%), uitgedrukt in een percentage van de opbrengsten over 2023. In de resultaatbestemming zijn legaten afzonderlijk opgenomen in de Bestemmingsreserve.

Ten opzichte van de Begroting 2023, die uitging van een negatief resultaat van in totaal € 310.300, is een gunstiger resultaat geboekt. Het verschil tussen begroting en jaarresultaat is volgens het hiernavolgend overzicht:

Verschil realisatie vs. begroting 2023		
Baten	(hoger)	€ 375.146
Lasten doelstellingen	(hoger)	€-210.576
Werving en beheer	(lager)	€ 26.634
Fin. baten en lasten	(lager)	€ 5.580
Realisatie vs. begroting	(hoger)	**€ 196.784**

Vanuit het in 2020 ontvangen legaat groot € 250.000,-- zijn in 2023 twee kortlopende, rentedragende leningen verstrekt.

1.6 Governance

Sinds 1999 wordt als juridische structuur de stichtingsvorm gehanteerd. Er is geen sprake van een groepsstructuur. Het toezicht in de Stichting verloopt via een Algemeen Bestuur en een Dagelijks Bestuur.
De leden van het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur verlenen ook ondersteuning in operationele taken. In 2023 zijn enkele commissies, zoals in het Strategisch Beleidsplan 2022 – 2025 voorzien, gestart met hun activiteiten. Het betreft de Commissie Communicatie, de Commissie Theologie en de Commissie Ondernemers. De commissies werden in 2023 geleid door respectievelijk de bestuursleden dhr. E. Top, Ds. C.J. Overeem en dhr. A. Zwerus.

Ondernemers met Lev

In 2023 is het ondernemersplatform van start gegaan onder de naam ‘Ondernemers met Lev’. Het eerste event op 28 september 2023 werd goed bezocht en het ledental van het platform neemt inmiddels toe.

'Ondernemers met Lev' hebben de Gemeente van Benny Moghes in Haifa geadopteerd.

De Commissie Theologie heeft in 2023 een conferentie in Israël voorbereid waaraan zou worden deelgenomen door diverse predikanten van Messiasbelijdende gemeenten. Deze conferentie stond gepland voor de maand november en kon dan ook geen doorgang vinden vanwege de uitgebroken oorlog. De intentie is deze conferentie nu op een later tijdstip alsnog te houden.
Op 16 november 2023 werd door de commissie een studiedag gehouden in Putten.
De commissie heeft tenslotte in 2023 een eerste aanzet gemaakt tot het nader formuleren van de 'Bijbels Theologische Why' van onze Stichting. Naar verwachting zal dit stuk in 2024 worden vastgesteld en gepubliceerd.

De Commissie Communicatie begeleidde in 2023 alle communicatieve uitingen van de Stichting.

De samenstelling van het Algemeen Bestuur per 31 december 2023 was als volgt:

Ds. G.H. Molenaar MBA	Voorzitter	Lid DB
Ds. H. van der Ziel	Secretaris	Lid DB
Dhr. P.J. v.d. Ent	Penning-meester	Lid DB
Ds. E. v.d. Noort	2e Voorzitter	
Dhr. J.H. van Asperen	Bestuurslid	
Dr. G. van Dijk	Bestuurslid	
Dhr. E. Top	Bestuurslid	
Ds. C.J. Overeem	Bestuurslid	
Ds. P.W.J. v.d. Toorn	Bestuurslid	
Dhr. A. Zwerus	Bestuurslid	

Per 1 januari 2024 waren aftredend en herkiesbaar de predikanten E.v.d. Noort, C.J. Overeem en H. van der Ziel.
Ds. C.J. Overeem heeft zijn bestuurstaken per 1 januari 2024 beëindigd vanwege de aanvaarding van een nieuwe functie bij de Protestantse Kerk in Nederland. Wij zijn ds. Overeem dank verschuldigd voor zijn inbreng in het Bestuur en de Commissie Theologie. Ds. Overeem blijft nog wel als lid betrokken bij de Commissie Theologie.
De predikanten v.d. Noort en van der Ziel hebben zich opnieuw voor vier jaar verbonden aan het Algemeen Bestuur.
In de vacature van dhr. G. Gersie is per 1 januari 2024 voorzien door de benoeming van dhr. S. Kok AA RB (1983) te Uddel. Dhr. Kok vervult de functie van 2e penningmeester. In de vacature van ds. Overeem is benoemd per 1 januari 2024 Ds. P.G.I. van den Berg (1971) te Asperen.

Aan de Stichting zijn diverse adviseurs/ vrijwilligers toegevoegd. Het betreft dhr. Dr. Ir. H. Kievit, dhr. Dr. P. A. Siebesma, dhr. Prof. Dr. E.W. van Poll, mevr. M.N. Dolk, dhr. M. Daudeij, dhr. C. Bax en mevr. J. van den Burgt.
De financiële administratie van de Stichting wordt gevoerd door dhr. J. Post in samenwerking met de penningmeester.
Aan een vrijwilliger wordt een (gedeeltelijke) vrijwilligersvergoeding verstrekt.

In 2023 werden vier Algemeen Bestuursvergaderingen gehouden.
Voorts werden de begroting 2024 en de Jaarrekening 2022 vastgesteld. Daarnaast werd tussentijds verslag gedaan van de actuele financiële stand van zaken. In de Algemene Bestuursvergaderingen worden directieverslagen besproken en toegelicht.
Voorafgaand aan de Algemene Bestuursvergaderingen werd een Dagelijks Bestuursvergadering gehouden, ter voorbereiding.

1.7. Communicatie

De Stichting communiceert langs diverse wegen met de achterban. Centraal staat het periodiek '**Immanuël**' dat ook in 2023 vier keer verscheen. Ook worden er digitale nieuwsbrieven en projectbrieven verzonden.

Daarnaast biedt de Stichting de ondersteunende kerken in Nederland de mogelijkheid om vertegenwoordigers uit de projecten in Israël te ontmoeten. Op 14 april 2023 werd een symposium gehouden onder de titel “De Messiaanse beweging op weg naar volwassenheid’. Alexander Goldberg, directeur van het Caspari Center in Jeruzalem gaf een toelichting op het boek waarvan hij mede de auteur is, ‘*Jesus believing Israelis* - Exploring Messianic Fellowship’. Het symposium was een gezamenlijk initiatief van het Centrum voor Israëlstudies en onze Stichting.

Lokale gemeenten zijn overigens actief met diverse acties waarvan de baten bestemd zijn voor de Stichting, zoals de jongerenvereniging van de Christelijk Gereformeerde Kerk in Oud-Vossemeer, die actie voerde voor onze Stichting.

Afb. 1. Dr. G. van Dijk neemt een cheque in ontvangst van de Jongeren vereniging CGK Oud-Vossemeer

In het land geven medewerkers en diverse bestuursleden presentaties over Messiasbelijdende Joden en de activiteiten van de Stichting. Zo werden in 2023 presentaties verzorgd bij de Christelijk Gereformeerde Vrouwenbond op diverse plaatsen in het land ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van de Bond. Ook de staat Israël bestond 75 jaar in 2023. In Immanuël van september 2023 werd aandacht geschonken aan deze gedenkwaardige gebeurtenis.

In 2022 en 2023 voerde de Hersteld Hervormde Jongerenorganisatie (HHJO) actie voor het Netivah Center in Israël. De directeur van Netivah, Joel Goldberg, was in Nederland om in diverse bijeenkomsten toerusting te geven aan ambtsdragers en leidinggevenden van jeugdwerk.
Op 9 november 2023 werd een concert georganiseerd in de Bovenkerk in Kampen om fondsen te werven voor Noodhulp Israël. Het concert raakte, zo kort na 7 oktober, aan de emoties van de oorlog in Israël.

Alle jaren is voor de Stichting de Israëlzondag een bijzonder moment om aandacht te vragen voor Messiasbelijdende Joden. Ook in 2023 werd de Israëlzondag voor de verbonden kerkgenootschappen gefaciliteerd. Zo werd onder andere een preekschets, documentatie en digitale ondersteuning geboden. In totaal hebben 81 gemeenten gebruik gemaakt van deze faciliteit (2022: 64 gemeenten). Tenslotte is de Stichting aanwezig op diverse Social Media, zoals Facebook en Instagram.

De samenwerking met de Reformatorische Omroep kreeg vorm door een tiental uitzendingen over het thema ‘Alles over Joodse feesten’.

1.8 Schoolprojecten

In 2023 zijn weer nieuwe contacten aangeknoopt met enkele scholen om zo mogelijk later een Israëlreis met scholieren te maken. Leerlingen van het Van Lodenstein College en van Driestar Wartburg hebben in 2023 reizen gemaakt naar Israël. De reis met leerlingen van Driestar Wartburg vond plaats op het moment dat de oorlog op 7 oktober 2023 uitbrak. De reis moest worden onderbroken en de leerlingen en hun begeleiders werden door de Nederlandse overheid geëvacueerd. Eind 2023 werd een nieuw project opgestart met het Hoornbeeck College in Kampen. Studenten voeren een jaar lang actie voor

Ebenezer Home, Netivah en Makor HaTikvah. Vooralsnog is een bezoek aan Israël uitgesteld.

1.9. Toekomstverwachting

Het jaar 2024 is gestart onder uiterst zorgelijke omstandigheden. De oorlog in Israël maakt de onzekerheden alleen maar groter. Ook in de Messiasbelijdende gemeenten zijn jonge mensen gesneuveld, elk gezin kent wel iemand, die zijn of haar leven heeft moeten geven voor de vrijheid in Israël. Wat zou het een zegen zijn om niet dagelijks met dreiging van geweld te moeten leven.
De wereld om ons heen verkeert in alle tekenen die wijzen op het einde der tijden.
Onze Messiasbelijdende broeders en zusters in Israël hebben meer dan ooit te maken omstandigheden, die onze steun steeds weer en meer noodzakelijk maken, in de eerste plaats ons gebed.

Het jaar 2024 start met een begroting waarin de bestedingen aan de doelstellingen en projecten van de Stichting op het gelijke niveau zullen blijven als in 2023. Daarvoor zal een fors beroep gedaan moeten worden op onze donateurs om naast het realiseren van onze doelstellingen ook de kosten van de Stichting te dragen.
Wij stellen in deze weg ons vertrouwen op de Heere waarvan zeker is dat Hij deze wereld altijd regeert.

De onzekerheden zullen er altijd zijn en blijven. Het is onze bede dat over het rond der aarde de Heere ons genadig zal zijn en wil leiden in alles wat op onze weg komt.

Afb.2. Sibold Buiten houdt een presentatie voor CGK Vrouw te Surhuisterveen

Jaarrekening 2023

Afb. 3. Ds. H. van der Ziel neemt opbrengst in ontvangst van de landelijke actie van de HHJO

2.1. Balans per 31 december 2023 (na resultaatbestemming)

	31.12.2023		Balans per 31.12.2022	
ACTIVA				
Materiële vaste activa		€ 1.330		€ 3.460
Voorraden		€ 1.638		€ 2.930
Leningen u/g		€ 100.000		€ -
Vorderingen		€ 148.765		€ 271.239
Liquide middelen		€ 804.284		€ 743.555
Totaal ACTIVA		**€ 1.056.017**		**€ 1.021.184**

	31.12.2023		Balans per 31.12.2022	
PASSIVA				
Reserves en fondsen				
- Instandhoudingsreserve	€ 407.900		€ 357.900	
- Bestemmingsreserve	€ 465.528		€ 629.044	
		€ 873.428		€ 986.944
Langlopende schulden		€ 3.403		€ 5.003
Kortlopende schulden/ overlopende passiva		€ 179.186		€ 29.237
Totaal PASSIVA		**€ 1.056.017**		**€ 1.021.184**

2.2. Staat van Baten en Lasten 2023

	Resultaat 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
BATEN			
Geworven baten			
- Baten van particulieren	€ 641.868	€ 595.500	€ 520.248
- Baten van bedrijven	€ 110.962	€ 54.000	€ 37.588
- Baten van andere organisaties zonder winststreven	€ 278.824	€ 169.800	€ 155.229
- Ledenbijdrage Ondernemers met Lev	€ 7.300	€ -	€ -
- Nalatenschappen	€ 198.292	€ 42.800	€ 295.615
Som van de baten	**€ 1.237.246**	**€ 862.100**	**€ 1.008.860**
LASTEN			
Besteed aan doelstellingen:			
- Diaconale ondersteuning	€ 469.408	€ 285.500	€ 225.000
- Ondersteuning gemeenten	€ 215.017	€ 214.000	€ 191.821
- Toerusting gemeenten	€ 259.625	€ 261.500	€ 218.000
- Onvoorzien	€ -	€ 15.000	€ 15.000
- Uitvoeringskosten doelstellingen	€ 37.947	€ 50.400	€ 39.951
- Voorlichting	€ 290.179	€ 235.200	€ 187.499
Totaal besteed aan doelstellingen	**€ 1.272.176**	**€ 1.061.600**	**€ 877.271**
Kosten werving en beheer:			
- Wervingskosten	€ 28.935	€ 58.100	€ 19.667
- Kosten beheer en administratie	€ 48.031	€ 45.500	€ 32.979
Totaal werving en beheer	**€ 76.966**	**€ 103.600**	**€ 52.646**
Saldo voor financiële baten en lasten	€ 1.349.142	€ 1.165.200	€ 929.917
Financiële baten en lasten:			
- Bankrente en kosten (saldo kosten)	€ 1.620	€ 7.200	€ 5.853
Som van de lasten	**€ 1.350.762**	**€ 1.172.400**	**€ 935.770**
RESULTAAT	**€ - 113.516**	**€ - 310.300**	**€ 72.910**

Bestemming resultaat	Resultaat 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
Extra dotatie Instandhoudingsreserve	€ 50.000	€ -	€ 45.000
Ten laste van de Bestemmingsreserve	€ -163.516	€ - 310.300	€ 27.910

2.3. Kasstroomoverzicht 2023

	Boekjaar 2023		Boekjaar 2022
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Baten uit fondsenwerving		€ 1.031.654	€ 713.065
Producten / diensten		€ 7.300	€ -
Ontvangen legaten		€ 198.292	€ 295.615
		€ 1.237.246	€ 1.008.680
- Besteed aan doelstellingen	€ - 1.272.176		€ - 877.271
- Wervingskosten	€ - 28.935		€ - 19.667
- Kosten beheer en administratie	€ - 48.031		€ - 32.979
		€ -1.349.142	€ - 929.917
		€ - 111.896	**€ 78.763**
Aanpassing voor:			
- Afschrijvingen		€ 2.829	€ 2.949
Balansmutaties			
- Mutatie voorraden	€ 1.292		€ 5.170
- Mutatie leningen u/g	€ - 100.000		€ -
- Mutatie vorderingen	€ 122.474		€ - 259.010
- Mutatie te betalen bedragen	€ 149.949		€ 9.960
		€ 173.715	€ - 243.880
Subtotaal		€ 64.648	€ - 162.168
Financiële resultaten		€ - 1.620	€ - 5.853
Operationele kasstroom		**€ 63.028**	**€ - 168.021**
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investeren in materiële vaste activa		€ - 699	€ - 1.265
Financiering kasstroom			
Afname leningen o/g		€ - 1.600	€ - 400
Mutatie geldmiddelen		**€ 60.729**	**€ - 169.686**
Mutatie liquide middelen:			
- ING Bank		€ - 63.536	€ - 188.838
- ING Spaarrekening		€ - 94.820	€ - 110.383
- Rabobank lopende rekening		€ - 60.915	€ 140.004
- Rabobank spaarrekening		€ 280.000	€ - 10.469
Mutatie geldmiddelen		**€ 60.729**	**€ - 169.686**

2.4. Toelichting op de Jaarrekening 2023

Algemeen
De Stichting Steun Messiasbelijdende Joden is opgericht bij notariële akte van 30 september 1999 en statutair gevestigd te Putten. De Stichting staat inschreven bij de Kamer van Koophandel onder nr. 32076147. In 2019 zijn de statuten gewijzigd en aangepast aan de huidige stand van de wetgeving. In de komende jaren zullen de statuten worden aangepast aan de nieuwe Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen.

Als bezoekadres wordt sinds 2021 aangehouden het adres Telefoonweg 128 -16 te 6713 AL Ede. Als postadres wordt aangehouden postbus 22 te 3860 AA Nijkerk.

De Stichting heeft een internetsite onder www.messiasbelijdendejoden.nl.
De Stichting is per 1 januari 2008 door de belastingdienst ingeschreven in het register als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) onder nr. 8154.42.622.

Deze jaarrekening is opgemaakt volgens de RJ 650, richtlijn voor Fondswervende Instellingen.

Verslagperiode
De jaarrekening 2023 is opgesteld uitgaande van een verslagperiode van één jaar. Het boekjaar van de Stichting is gelijk aan het kalenderjaar.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva
De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de Stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen hebben en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Gebruik van schattingen
In deze jaarrekening zijn, indien relevant, schattingen opgenomen van kosten die gemoeid zijn met fondsenwerving.
De verbijzondering van de 'Niet bestemde giften en collecten' over de andere fondsen en doelen is zodanig ingericht dat geen negatieve saldi in de bestemmingsreserve kunnen ontstaan en bovendien 20% van de begroting van het boekjaar wordt toegevoegd.

Bijzondere waardeverminderingen
In het verslagjaar zijn geen bijzondere waardeverminderingen noodzakelijk geweest of verwerkt.

Leningen u/g
In 2023 zijn een tweetal kasgeldleningen verstrekt aan ondernemingen in Israël, die geleid worden door Messiasbelijdende ondernemers. De leningen zijn verstrekt door tussenkomst van het adviesbureau Israel Firstfruits.

Vorderingen en vooruitbetaalde bedragen
Vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde. Afwaarderingen worden berekend indien daar directe aanleiding toe bestaat.
Vooruitbetaalde bedragen hebben betrekking op betalingen, waarvan de tegenprestatie eerst in het nieuwe boekjaar wordt genoten.

Financiële instrumenten
De Stichting maakt geen gebruik van financiële instrumenten zoals beleggingen of derivaten. Overtollige kasmiddelen worden in de vorm van spaarrekeningen aangehouden bij Nederlandse bankinstellingen.

Instandhoudingsreserve
Op basis van de gewenste continuïteit in de ondersteuning van projecten en doelen en de instandhouding van de Stichting is vanaf 2007 een Instandhoudingsreserve opgebouwd. De intentie is om in deze reserve de ondersteuning van de belangrijkste projecten op langere termijn voor tenminste een kalenderjaar te kunnen garanderen.
In het boekjaar 2023 is vanuit de bestemming van het resultaat een bedrag van € 50.000 toegevoegd aan deze reserve.

Bestemmingsreserve
De bestemmingsreserve is bedoeld voor doelbestemming in toekomstige jaren. Jaarlijks worden opbrengsten en kosten over deze reserve geleid voor zover de noodzaak er niet is om de instandhoudingsreserve te versterken. Ingaande het boekjaar 2021 worden aan de reserve ook de ontvangen legaten toegevoegd voor zover deze als reserve worden aangehouden.

Langlopende Schulden
Langlopende schulden zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Aflossingen worden verwerkt in het jaar waarin deze zijn ontvangen of waarde via schenking afboeking plaats vindt.

Omzetbelasting
Er is voor een deel van de activiteiten sprake van btw-belaste prestaties. De vorderingen en/of schulden met betrekking tot de omzetbelasting worden tegen het nominale verantwoordt onder de kortlopende vorderingen en/of kortlopende schulden.

Staat van Baten en Lasten

Grondslagen voor het bepalen van het resultaat
Baten en lasten worden opgenomen in het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Nalatenschappen worden opgenomen wanneer op grond van de informatie van nabestaanden of hun gemachtigden een betrouwbare schatting is te maken de te verwachten uitkering.

Kostenverdeelstaat
In **Bijlage 2 en 3** is een kostenverdeelstaat opgenomen waarin alle kosten van de Stichting, inclusief de kosten van bedrijfsvoering zijn verdeeld over de Staat van Baten en Lasten. De kostenverdeling is een zo realistisch mogelijk inschatting van de toerekening naar een percentage van de totale kosten.

2.5. Toelichting op de Balans 2023

Activa

- Materiële vaste activa

Onderstaand is opgenomen een overzicht van de investeringen in de afgelopen jaren. Activa worden naar tijdsgelang en in drie jaar afgeschreven. De activa staan doorgaans in de woning van de gebruiker (gebruiker staat achter het actief vermeld). Activa zijn steeds benodigd voor de bedrijfsvoering.

Afschrijvingsstaat 2023

Datum In-vestering	Omschrijving actief	Aanschaf-waarde	%	Afschrijvin-gen t/m 2022	Afschrij-ving 2023	Boek-waarde 31.12.2023
Investeringen 2020						
31.12.2020	Server incl. installatie (van Gemerden)	€ 3.509,00	33,3%	€ 2.349,00	€1.160,00	€ -
14.12.2020	MacBook Pro incl. toe-behoren (S. Buiten)	€ 3.756,64	33,3%	€ 2.526,64	€1.230,00	€ -
	Totalen 2020	**€ 7.265,64**		**€ 4.875,64**	**€2.390,00**	**€ -**
Investeringen 2022						
31.05.2022	Samsung A53 mobiele telefoon (H.Bulten)	€ 494,76	33,3%	€ 94,76	€ 160,00	€ 240,00
02.07.2022	Asus X5 A515 EA (H.Bulten)	€ 540,00	33,3%	€ 90,00	€ 180,00	€ 270,00
10.12.2022	Epson Ecotanket-2826 (secretaris)	€ 230,08	33,3%	€ 10,08	€ 80,00	€ 140,00
	Totalen 2022	**€ 1.264,84**		**€ 194,84**	**€ 420,00**	**€ 650,00**
Investeringen 2023						
07.12.2023	Dell Inspiron 15 5635 (A. Groothedde)	€ 698,99	33,3%	€ -	€ 18,99	€ 680,00
	Balans ultimo 2023	**€ 9.229,47**		**€ 5.070,48**	**€2.828,99**	**€1.330,00**

In 2023 is een laptop aangeschaft voor dhr. A. Groothedde, die op 1 december 2023 in dienst is getreden. In 2023 zijn er geen desinvesteringen geweest.

- Voorraden	**31.12.2023**	**31.12.2022**
Balans ultimo boekjaar	**€ 1.638**	**€ 2.930**

In 2019 is ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan van de Stichting een boek uitgegeven met de titel '*Messiasbelijdende Joden door de eeuwen heen*', geschreven door Dr. Pieter A. Siebesma. Evenals in voorgaande jaren is ook in 2023 het boek cadeau gedaan aan Belijdeniscatechisanten. Op balansdatum waren er nog 485 (2022: 868) exemplaren op voorraad.

- Leningen u/g	**31.12.2023**	**31.12.2022**
Balans ultimo boekjaar	**€ 100.000**	**€ -**

Medio 2023 zijn aan een tweetal in Israël gevestigde ondernemingen kortlopende leningen verstrekt. Voor de leningen zijn geen zekerheden gesteld. De ondernemingen worden door Messiasbelijdende Joden geleid. Op beide leningen wordt een rente vergoed van 6,25% per jaar. Medio 2026 zullen beide leningen worden afgelost.

- Vorderingen en overlopende activa	**31.12.2023**	**31.12.2022**
De specificatie van deze post luidt:		
Debiteuren	€ 2.528	€ -
Te ontvangen incasso's via Rabobank en Molly Payments	€ 49.973	€ 12.593
Rente Rabobank 2023 en leningen u/g	€ 6.464	€ -
Te ontvangen legaten	€ 85.000	€ 250.000
Overige vorderingen	€ 4.800	€ 8.646
Balans ultimo boekjaar	**€ 148.765**	**€ 271.239**

De betalingen via de website door donateurs worden geïncasseerd via Mollie Payments en eerst uitgekeerd na afloop van de betreffende maand. Het bedrag is op 3 januari 2024 ontvangen.

- Liquide middelen		**31.12.2023**	**31.12.2022**
ING bank	NL90 INGB 0008 3307 97	€ 14.234	€ 77.770
ING bank	NL90 INGB 0008 3307 97 (spaarrekening)	€ 4.567	€ 99.387
Rabobank	NL90 RABO 0377 8534 96	€ 325.982	€ 386.897
Rabobank	NL90 RABO 1265 6985 70	€ 459.501	€ 179.501
Balans ultimo boekjaar		**€ 804.284**	**€ 743.555**

De hier gepresenteerde saldi zijn in overeenstemming met de

jaaropgaven van de bankinstellingen. In 2023 is rente vergoed over saldi op de spaarrekeningen.

Passiva

Instandhoudingsreserve	31.12.2022	Dotatie 2023	31.12.2023
Instandhoudingsreserve doelstellingen	€ 199.500	€ 25.000	€ 224.500
Instandhoudingsreserve beheerskosten	€ 158.400	€ 25.000	€ 183.400
Balans ultimo boekjaar	**€ 357.900**	**€ 50.000**	**€ 407.900**

Door het bestuur is in 2007 bepaald dat van de ontvangen algemene giften een Instandhoudingsreserve wordt opgebouwd. Deze reserve is enerzijds bedoeld om de continuïteit van ondersteuning op diverse projecten te borgen, anderzijds is deze reserve bedoeld om de bedrijfsvoering van de Stichting voor één jaar te kunnen dragen. Vanaf 2021 wordt deze reserve zo mogelijk verhoogd. In 2023 is vanuit de resultaatbestemming € 50.000 (2022: € 45.000) toegevoegd aan deze reserve.

Bestemmingsreserve	31.12.2022	Resultaat 2023	31.12.2023
Balans ultimo boekjaar	**€ 629.044**	**€ - 163.516**	**€ 465.528**

In de Bestemmingsreserve is het negatieve resultaat over 2023 verwerkt naar de doelen en projecten. In de verdeling zijn de wervingskosten en kosten van beheer en administratie verbijzonderd over de projecten.
De toerekening van wervingskosten, beheer en administratie, inclusief uitvoeringskosten doelstellingen vindt plaats naar rato van de verhouding van deze kosten tot de totale afdrachten. Dit verhoudingspercentage bedroeg in 2023 43% (2022: 44%).
Wanneer projecten en doelen als gevolg van de toerekening van kosten met een negatief saldo zouden afsluiten wordt dit saldo eerst gecompenseerd vanuit de niet bestemde giften en collecten. In 2023 werd een bedrag van € 534.920 (2022: € 476.193) ontvangen aan niet bestemde giften en collecten.
Tenslotte wordt aan alle doelen en projecten 20% van de begroting van het lopende jaar toegerekend ten laste van de niet bestemde giften en collecten. Een specificatie van de Bestemmingsreserve is opgenomen in **Bijlage 1**.

- Langlopende schulden	31.12.2023	31.12.2022
Balans ultimo boekjaar	**€ 3.403**	**€ 5.003**

Sinds 1999 bestaan er enkele langlopende renteloze leningen waarmee destijds belangrijke investeringen zijn gedaan. Door de jaren heen zijn er aflossingen gedaan op deze leningen, ook in de vorm van schenkingen door de schuldeiser. De Stichting houdt een register bij waarin de leningen en stand van de leningen per boekjaar zijn opgenomen. Begin 2024 is de laatste lening afgelost.

- Kortlopende schulden/ overlopende passiva	31.12.2023	31.12.2022
Afdrachten Noodhulp Israël 2023	€ 123.438	€ -
Crediteuren	€ 15.020	€ 14.972
Ondernemers met Lev	€ 11.650	€ -
Reservering vakantiegeld	€ 6.193	€ 3.533
Belastingdienst Loonbelasting	€ 11.004	€ 5.343
Belastingdienst Omzetbelasting	€ 582	€ -
Te betalen kosten	€ 6.924	€ 5.389
Balans ultimo boekjaar	**€ 174.811**	**€ 29.237**

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

In 2020 zijn verplichtingen aangegaan met het bedrijf Verito te Apeldoorn, voor het gebruik van een financieel- en donateurs-informatiesysteem. Met ingang van het boekjaar 2021 is de conversie naar dit nieuwe systeem, Navision van Microsoft, tot stand gekomen. De overeenkomst met Verito is aangegaan voor onbepaalde tijd. Met deze overeenkomst waren eenmalige kosten gemoeid tot een bedrag van € 12.000 en de (geïndexeerde) gebruikskosten bedragen € 2.600 per jaar (2022: € 2.300) voor drie gebruikers.

In 2020 zijn eveneens verplichtingen aangegaan om het nieuwe informatiesysteem in service te kunnen gebruiken. De hardware wordt onderhouden en beveiligd door Van Gemerden ICT te Nijkerk.

De server is eigendom van de Stichting en voor gebruik is een vergoeding verschuldigd van € 5.300 (2022: € 3.800) per jaar.

Met de Reformatorische Omroep is in 2021 een huurovereenkomst aangegaan, waarbij een vergaderfaciliteit

en opslag is gehuurd in het pand Melkrijder 20D te Nijkerk. De overeenkomst is aangegaan voor de duur van een jaar, met jaarlijkse verlenging. De huur bedraagt € 830 (2022: € 725) per jaar.

Te verwachten legaten

De Stichting heeft op balansdatum twee legaten toegezegd gekregen, waarvan de omvang nog niet betrouwbaar is in te schatten.

Meerjarige rechten

Aan eind van 2023 zijn er 46 particuliere gevers die een meerjarige gift in de vorm van een schenkingsakte of periodieke gift in geld hebben toegezegd. Dit resulteert in de volgende toegezegde giften de komende jaren:

Jaar	Toezeggingen	Bedrag
2024	46	€ 21.645
2025	40	€ 17.895
2026	29	€ 11.695
2027	25	€ 10.300
2028	22	€ 8.700
Onbepaalde tijd	20	€ 8.530

Op balansdatum waren 1.567 doorlopende incasso's (eind 2022: 1.413) in omloop.
Vanaf juni 2023 is de acceptgiro niet meer beschikbaar. Als gevolg daarvan is het aantal eenmalige incasso's explosief gegroeid. In 2023 werden in totaal 1.957 eenmalige incasso's verwerkt tegen 214 in 2022.

2.6. Toelichting Staat van Baten en Lasten 2023

Baten

Giften kunnen worden verstrekt op gerichte doelen en projecten.
Voor het overgrote deel worden giften verstrekt, waarbij aan de Stichting wordt overgelaten een passende bestemming te geven, uiteraard binnen de doelstellingen.

- Baten van particulieren	**Resultaat 2023**	**Begroting 2023**	**Werkelijk 2022**
In 2023 ontvangen bedragen	**€ 641.868**	**€ 595.500**	**€ 520.248**

In 2023 namen de ontvangsten van particulieren toe met 8,2 %. In totaal werden van 6.228 donateurs bijdragen ontvangen (2022: 5.758). Het gemiddeld ontvangen bedrag was € 103,06 (2022: € 90,35). In 2023 werd van 718 donateurs een eerste gift ontvangen (2022: 248 donateurs). Structureel worden in het vierde kwartaal van het kalanderjaar de meeste bedragen ontvangen.

- Baten van bedrijven	**Resultaat 2023**	**Begroting 2023**	**Werkelijk 2022**
In 2023 ontvangen bedragen	**€ 110.962**	**€ 54.000**	**€ 37.588**

In 2023 werden van bedrijven meer bedragen ontvangen. In totaal werd van 126 bedrijven bijdragen ontvangen (2022: 100). Het gemiddeld ontvangen bedrag was € 880,65 (2022: € 375,88). Van 46 bedrijven werd voor het eerst een gift ontvangen (2022: 23).

- Baten van andere organisaties zonder winststreven	**Resultaat 2023**	**Begroting 2023**	**Werkelijk 2022**
In 2023 ontvangen bedragen	**€ 278.824**	**€ 169.800**	**€ 155.229**

Onder dit hoofd worden verantwoord de donaties die zijn ontvangen van Kerkgenootschappen, Scholen en Stichtingen/verenigingen. In 2023 werden in totaal 801 bijdragen ontvangen (2022: 446).

- Ledenbijdrage Ondernemers met Lev	Resultaat 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
In 2023 ontvangen bijdragen	**€ 7.300**	**€ -**	**€ -**

In 2023 is het ondernemersplatform ‘Ondernemers met Lev’ van start gegaan. Onder dit hoofd worden verantwoord het lidmaatschap van het platform en eenmalige bijdragen voor bijeenkomsten van het platform. ‘Ondernemers met Lev’ hebben de gemeente van Benny Moghes in Haifa als hun projectdoel gekozen voor de komende jaren.

Figuur 4 Bijeenkomst ‘Ondernemers met Lev’ op 28 september 2023

- Nalatenschappen	Resultaat 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
In 2023 ontvangen legaten	**€ 198.292**	**€ 42.800**	**€ 295.615**

In 2023 werden zes legaten uit nalatenschappen ontvangen. In 2022 werden vier legaten ontvangen. Nalatenschappen worden door de Stichting uitsluitend aanvaard onder het recht van boedelbeschrijving. De Stichting heeft op balansdatum twee legaten toegezegd gekregen waarvan de omvang nog niet betrouwbaar is in te schatten. Van derde legaat is wel een redelijk inschatting gemaakt van de te verwachten uitkering. Deze post is onder vorderingen op de Balans per 31 december 2023 opgenomen.

Lasten

- Diaconale ondersteuning	Resultaat 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
Som van de diaconale ondersteuning	**€ 225.000**	**€ 226.500**	**€ 210.500**

De diaconale ondersteuning is te specificeren naar de volgende doelen:

Bead Chaim	€ 52.000	€ 52.000	€ 45.000
Hadidat Fund	€ 10.000	€ 10.000	€ 7.500
Holocaust survivors	€ 8.000	€ 8.000	€ 6.000
Stichting Nachamu Ami	€ 3.000	€ 3.000	€ 2.000
Gaarkeukens	€ 86.500	€ 86.500	€ 74.500
Ebenezer Home	€ 25.000	€ 25.000	€ 21.000
Beit HaYeshua verslaving	€ 37.000	€ 37.000	€ 32.000
Israel Firstfruits	€ 20.000	€ 20.000	€ -
Noodhulp Israël 2023	€ 192.408	€ -	€ -
Diaconale ondersteuning overige	€ 35.500	€ 44.000	€ 37.000
Totaal diaconale ondersteuning	**€ 469.408**	**€ 285.500**	**€ 225.000**

In 2022 zijn contacten aangegaan met *Israel Firstfruits*, een christelijke organisatie die startende ondernemingen in Israël ondersteunt. Israel Firstfruits heeft een tweetal ondernemingen geselecteerd, die worden geleid door Messiasbelijdende joden en waaraan kortlopende, rentedragende leningen zijn verstrekt.

In november 2023 is, na de gebeurtenissen van 7 oktober 2023, de actie '*Noodhulp Israël 2023*' gestart om financiële hulp te bieden aan Netivah (Joel Goldberg). Netivah voorziet de opgeroepen soldaten van de ontbrekende meest noodzakelijke persoonlijke verzorgingsmiddelen en verstrekt daarbij eveneens geestelijke ondersteuning. Onder aftrek van 10% voor de gemaakte kosten van de actie, is onder dit hoofd opgenomen de totale opbrengst in 2023. Eind 2023 was reeds een bedrag van € 68.970 uitgekeerd.

Onder het hoofd '*Diaconale ondersteuning overige*' zijn de bedragen opgenomen die worden verstrekt om individuele noden te lenigen van voorgangers in gemeenten. In de post '*Diaconale ondersteuning overige*' was een post onvoorzien opgenomen van € 8.000,00. Van deze post is € 5.000,00 uitgekeerd.

- Ondersteuning gemeenten	Resultaat 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
Som van de ondersteuning gemeenten	**€ 215.017**	**€ 214.000**	**€ 191.821**

De ondersteuning van de gemeenten is als volgt te specificeren naar de onderscheiden Messiasbelijdende gemeenten:

Gemeente Bath Sion	€ 485	€ -	€ 2.821
Gemeente Arad	€ 14.500	€ 14.500	€ 12.500
Gemeente Shavei Tzion (Haifa)	€ 37.000	€ 37.000	€ 32.000
Gemeente Nahariya	€ 28.032	€ 27.500	€ 26.500
Gemeente Karmiel	€ 43.500	€ 43.500	€ 37.500
Gemeente Dimona	€ -	€ -	€ 5.000
Gemeente MaAleh Adumin	€ 20.000	€ 20.000	€ 17.000
Gemeente Petah Tikva	€ 17.000	€ 17.000	€ 14.000
Gemeente Nazareth	€ 12.000	€ 12.000	€ 10.000
Gemeente Kanot	€ 25.000	€ 25.000	€ 21.000
Ethiopian Church	€ 17.500	€ 17.500	€ 13.500
Totaal ondersteuning gemeenten	**€ 215.017**	**€ 214.000**	**€ 191.821**

Aan de *gemeente Nahariya* is in 2023 extra vergoed een bedrag voor het vernieuwen van enkele attributen bij de kerkzaal. Deze vergoeding was al in 2022 toegezegd.

- Toerusting gemeenten	Resultaat 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
Som van de toerusting van gemeenten	**€ 259.625**	**€ 261.500**	**€ 218.000**

De specificatie naar de doelen en projecten onder dit hoofd is als volgt:

Bible Society Israël	€ 41.000	€ 41.000	€ 35.000
Isr.College of the Bible / One for Israël	€ 19.000	€ 19.000	€ 15.000
Bedoeïnen Evangelisatie	€ 7.000	€ 7.000	€ 6.000
Uitgeverij Ha-Gefen	€ 43.000	€ 43.000	€ 37.000
Caspari Center	€ 10.000	€ 10.000	€ 7.500
Makor HaTikvah	€ 101.500	€ 101.500	€ 87.500
Netivah Center	€ 35.000	€ 35.000	€ 30.000
CAMA Zending (prop. E. Boogert)	€ 3.125	€ -	€ -
Overige toerusting	€ -	€ 5.000	€ -
Totaal toerusting gemeenten	**€ 259.625**	**€ 261.500**	**€ 218.000**

De in de Begroting 2023 opgenomen post '*Overige toerusting*' is in 2023 niet uitgekeerd.
In 2023 is met CAMA Zending een overeenkomst aangegaan ter ondersteuning van prop. E. Boogert, die door CAMA Zending is uitgezonden naar Israël.

- Onvoorzien	**Resultaat 2023**	**Begroting 2023**	**Werkelijk 2022**
Uitkeringen onvoorzien	**€ -**	**€ 15.000**	**€ 15.000**

In 2023 is, ondanks dat daar alle reden toe was vanwege de tragische gebeurtenissen van 7 oktober niet besloten de post onvoorzien aan te spreken, maar is een afzonderlijke noodhulp actie gestart, zoals onder diaconale ondersteuning toegelicht.

Uitvoeringskosten doelstellingen	**Resultaat 2023**	**Begroting 2023**	**Werkelijk 2022**
Som van de doorbelastingen	**€ 37.947**	**€ 50.400**	**€ 39.951**

Ingevolge de richtlijnen voor de Jaarverslaglegging mogen de kosten van bedrijfsvoering van de Stichting worden doorbelast naar de (statutaire) doelstellingen. Deze doorbelasting wordt aangeduid met '*Uitvoerings-kosten doelstellingen*'. In **Bijlage 3** zijn de individuele posten opgenomen waaruit de doorbelastingen bestaan.

- Voorlichting	**Resultaat 2023**	**Begroting 2023**	**Werkelijk 2022**
Som van de kosten voorlichting	**€ 290.179**	**€ 235.200**	**€ 187.499**

Onder dit hoofd worden de kosten weergegeven die gepaard gaan met de voorlichting in Nederland aan kerkelijke gemeenten, scholen en presentaties bij verenigingen. Daarvoor worden ingezet, naast het periodiek '**Immanuël**', advertenties, folders, radio-presentaties en boeken.
De nadere specificatie van deze post luidt:

	Resultaat 2023	**Begroting 2023**	**Werkelijk 2023**
Bijsluiters / Advertenties	€ 13.892	€ 24.300	€ 7.790
Drukwerk Immanuël	€ 52.513	€ 49.100	€ 42.479
Drukwerk folders voorlichting	€ 18.032	€ 2.900	€ 4.649
Radio presentaties	€ 10.065	€ 7.300	€ 8.558
Telling	**€ 94.502**	**€ 83.600**	**€ 63.476**

	Resultaat 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2023
Telling	**€ 94.502**	**€ 83.600**	**€ 63.476**
Videopresentaties	€ 5.230	€ 12.100	€ 17.613
Scholenprojecten	€ 17.743	€ 5.000	€ - 307
Reis- en verblijfkosten tournees	€ 2.069	€ 2.000	€ 1.466
Reis- en verblijfkosten bij informatieavonden	€ -	€ 500	€ 616
Website & automatisering	€ 2.670	€ 1.800	€ 1.297
Social Media	€ 10.347	€ 10.900	€ 14.035
Kosten presentaties / vlogproject	€ 7.605	€ 10.700	€ -
Kosten informatieavonden	€ 1.151	€ 500	€ -
Miniconferentie	€ 1.031	€ 2.000	€ -
Promotieartikelen / kosten boeken	€ 1.049	€ 3.500	€ 6.171
Portokosten voorlichting	€ 1.161	€ 500	€ 2.592
Cvandaag	€ 3.993	€ 5.400	€ 4.840
Overige kosten voorlichting	€ 7.479	€ 5.500	€ 881
	€ 153.471	€ 144.000	€ 112.680
Uitvoeringskosten doelstellingen	€ 134.149	€ 91.200	€ 74.819
Totaal kosten voorlichting	**€ 290.179**	**€ 235.200**	**€ 187.499**

De kosten voor '*Drukwerk folders voorlichting*' waren in 2023 aanmerkelijk hoger doordat meer inhoud is gegeven de voorlichting op Israëlzondag. Zo is een groeipapier verstrekt, naast de gebruikelijke projectfolders en preekschetsen. In deze post is overigens ook nog opgenomen het drukwerk voor Israëlzondag 2022 tot een bedrag van € 3.015.

Onder '*Radio presentaties*' zijn opgenomen de kosten van het partnerschap met Groot Nieuws Radio. Niet begroot waren de kosten voor 8 audiospots bij de afleveringen op de Reformatorische Omroep over het thema 'Alles over Joodse feesten' tot een bedrag van € 4.206.

Bij de '*Scholenprojecten*' zijn in 2023 twee scholen gesponsord, waarbij de sponsorring van de Driestar Wartburg aanmerkelijk hoger was doordat meer leerlingen meegingen. Helaas bleef van de reis maar weinig over door de gebeurtenissen van 7 oktober 2023.
Onder '*Overige kosten voorlichting*' zijn opgenomen de kosten die gemaakt zijn voor de documentaire voor 75-jaar Israël tot een bedrag van € 6.683.

De doorbelasting naar de doelstellingen zijn met '*Uitvoeringskosten doelstellingen*' aangeduid. In **Bijlage 3** zijn de individuele posten opgenomen waaruit de doorbelastingen bestaan.

- Werving	Resultaat 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
Som van de kosten van werving	**€ 28.935**	**€ 58.100**	**€ 19.667**

De specificatie van deze kosten luidt:

Werving	Resultaat 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
Mailing algemeen	€ 19.456	€ 17.000	€ 16.932
Overige kosten algemeen	€ -	€ 500	€ -
Uitvoeringskosten doelstellingen	€ 9.479	€ 40.600	€ 2.735
Totaal kosten werving	**€ 28.935**	**€ 58.100**	**€ 19.667**

In 2023 zijn twee projectbrieven verzonden in een oplage van ruim 12.000 brieven. De tweede project-brief had als doel een Noodhulp-fonds voor Netivah te creëren.
Onder dit hoofd zijn eveneens de kosten opgenomen voor mailings die via e-mail adressen worden verzonden en waarvoor een abonnement is afgesloten met Mailchimp tot een bedrag van € 1.725 per jaar.

De doorbelasting naar de doelstellingen zijn met '*Uitvoeringskosten doelstellingen*' aangeduid.
In **Bijlage 3** zijn de individuele posten opgenomen waaruit de doorbelastingen bestaan.

De kosten voor werving worden volgens de normen van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) uitgedrukt in een percentage van de totale opbrengsten. Als normstelling hanteert het CBF een percentage van 20% van de totale opbrengsten. Dit percentage mag niet worden overschreden. In 2023 bedroeg dit percentage voor de Stichting 2,3 % (2022: 2%).

- Kosten beheer en administratie	Resultaat 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
Som van de kosten beheer en administratie	**€ 48.031**	**€ 45.500**	**€ 32.979**

De specificatie van deze kosten is als volgt:

Personeelskosten	€ 166.361	€ 165.000	€ 100.183
Werving personeel	€ 11.948	€ 2.500	€ 1.187
Kantoorkosten	€ 898	€ 1.800	€ 873
Telling	**€ 179.207**	**€ 169.310**	**€ 102.243**

	Resultaat 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
Telling	**€ 179.207**	**€ 169.310**	**€ 102.243**
ICT – kosten	€ 16.898	€ 10.700	€ 9.419
Portokosten	€ 2.395	€ 1.500	€ 1.826
Telefoon- en internetkosten	€ -	€ 700	€ 90
Bestuurs- en vergaderkosten (incl. R.O.)	€ 4.328	€ 3.500	€ 4.183
Reiskosten bestuur binnenland	€ 3.072	€ 1.500	€ 2.098
Reiskosten bestuur buitenland	€ -	€ 9.000	€ 16.439
Ondernemersplatform	€ 10.540	€ 5.000	€ 167
Theologenberaad	€ -	€ 15.000	€ -
Afschrijvingen	€ 2.829	€ 3.100	€ 2.949
Abonnementen	€ 367	€ 600	€ 495
Verzekeringen	€ 978	€ 800	€ 863
Accountantskosten/juridisch advies	€ 6.377	€ 5.500	€ 5.349
Overige kosten	€ 1.921	€ 1.400	€ 1.854
	€ 228.912	€ 227.600	€ 147.975
Uitvoeringskosten doelstellingen	€ -180.881	€ -182.100	€-114.996
Totaal kosten beheer en administratie	**€ 48.031**	**€ 45.500**	**€ 32.979**

Onder *Personeelskosten* zijn opgenomen de salariëring inclusief sociale lasten en emolumenten zoals onder andere pensioenvergoedingen. De verdeling van de personeelskosten over de doelen is opgenomen in **Bijlage 2**.

In de post *ICT – kosten* zijn opgenomen de kosten die worden gemaakt om een koppeling te realiseren tussen Navision en Mailchimp tot een bedrag van € 6.611.

In 2023 zijn er geen '*Bestuursreizen'* naar Israël geweest. Dat hield verband met de theologenconferentie die gepland was voor november 2023. De conferentie zou gecombineerd worden met een bestuursreis. Door het uitbreken van de oorlog op 7 oktober 2023 werd de conferentie en dus ook de bestuursreis geannuleerd.

In september 2023 is het '*Ondernemersplatform*' gestart onder de naam 'Ondernemers met Lev'. Het platform heft een contributie van € 850 per jaar wat voor de leden van het eerste uur werd gefaciliteerd met een ruimere termijn voor de jaarcontributie.

De doorbelasting naar de doelstellingen zijn met '*Uitvoerings-kosten doelstellingen*' aangeduid. In **Bijlage 3** zijn de

individuele posten opgenomen waaruit de doorbelastingen bestaan.

- Financiële baten en lasten

	Resultaat 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
Som van de financiële baten en lasten	**€ 1.620**	**€ 7.200**	**€ 5.853**

De specificatie van deze kosten is als volgt:

Bankkosten	€ 10.000	€ 7.400	€ 8.227
Ontvangen rente	€ -8.210	€ -	€ -
Kosten Mollie payments	€ 524	€ 100	€ 135
Uitvoeringskosten doelstellingen	€ -694	€ - 300	€ -2.509
Saldo financiële baten en lasten	**€ 1.620**	**€ 7.200**	**€ 5.853**

Met de incasso van de machtigingen en giften zijn aanzienlijke bankkosten gemoeid. De kosten van overboekingen naar Israël worden sinds 2022 voor rekening van de Stichting genomen.

Met het nieuwe financiële informatiesysteem worden de kosten voor de incasso's via Mollie Payments afzonderlijk verwerkt.

In 2023 werd voor het eerst weer rente ontvangen over de spaarrekeningen bij de Rabobank en ING. Ook werd een half jaar rente ontvangen op de verstrekte leningen (6,25%).

De uitvoeringskosten bestaan in hoofdzaak kosten voor betalingen aan de projecten in Israël. De uitvoeringskosten doelstellingen zijn gespecificeerd in **Bijlage 3**.

- Toelichting Kostenverdeelstaat

In Bijlage 2 en 3 zijn Kostenverdeelstaten opgenomen, waarin alle kosten van de Stichting worden verdeeld over de rubrieken in de Staat van Baten en Lasten. Bijlage 2 geeft de verdeling weer van de personeelskosten en in bijlage 3 is opgenomen de verdeling van alle kosten van de Stichting.
De verdeling is uitgevoerd op basis van een best mogelijk inschatting en volgens een opgave van de directeur.

- Ratio's

Vanuit de staat van Baten en Lasten 2023 zijn enkele ratio's te bepalen, die voor de goede doelen sector gebruikelijk zijn. De Stichting verhoudt zich tot andere fondswervende organisaties nog steeds gunstig omdat met veel vrijwilligers wordt gewerkt.

	Resultaat 2023		Begroting 2023		Werkelijk 2022
- Ratio kosten werving t.o.v. totale opbrengsten	2,3%		6,7%		1,9%
- Ratio kosten beheer en administratie t.o.v. totale opbrengsten	3,9%		5,3%		3,3%
- Ratio bestedingen t.o.v. totale opbrengsten	102,8%		123,1%		87,0%
- Van elke ontvangen € wordt besteed aan de doelstellingen van de Stichting	€ 1,03		€ 1,23		€ 0,87

Door het negatieve resultaat over 2023 geeft de ratio besteding per ontvangen € een bedrag hoger dan € 1,00. De facto is dat een toevoeging aan de besteding aan de doelstellingen vanuit de Bestemmingsreserve.

Aldus vastgesteld in de Algemene Bestuursvergadering van 30 mei 2024.

Ds. G.H. Molenaar
Voorzitter

Ds. H. van der Ziel
Secretaris

Afb. 5. Concert Bovenkerk Kampen ten bate van Noodhulp Israël

Bijlagen

Bijlage 1 Specificatie Bestemmingsreserve

Omschrijving doel	Saldo per 31-12-2022	Ontvang-sten minus kosten	Afdrachten 2023	Verdeling voorlichting en beheer	Aanvulling t.l.v. alge-meen	Saldo per 31-12-2023	Toevoeging 20% van be-groting	Balans per 31-12-2023
Bead Chaim	€ 9.599	€ 17.103	€ 52.000	€ 22.403	€ 48.000	€ 541	€ 10.400	€ 10.941
Hadidat Fund	€ 22.859	€ 2.275	€ 10.000	€ 4.308	€ -	€ 10.872	€ 2.000	€ 12.872
Holocaust survivors	€ 2.168	€ 6.899	€ 8.000	€ 3.447	€ 3.000	€ 658	€ 1.600	€ 2.258
Stichting Nachamu Ami	€ 1.834	€ 580	€ 3.000	€ 1.292	€ 2.000	€ 135	€ 600	€ 735
Gaarkeukens	€ 16.816	€ 21.577	€ 86.500	€ 37.266	€ 85.000	€ 28	€ 17.300	€ 17.328
Ebenezer Home	€ 4.700	€ 49.327	€ 25.000	€ 10.770	€ -	€ 18.373	€ 5.000	€ 23.373
Jerusalem Institute of Justice	€ 1.237	€ 60	€ 6.500	€ 2.800	€ 8.000	€ 27	€ 1.300	€ 1.327
Beit HaYeshua verslaving	€ -2.629	€ 4.685	€ 37.000	€ 15.940	€ 51.000	€ 287	€ 7.400	€ 7.687
Israel Firstfruits	€ -	€ -	€ 20.000	€ 8.616	€ 30.000	€ 1.476	€ 4.000	€ 5.476
Noodhulp Israël 2023	€ -	€ 213.787	€ 192.408	€ 82.893	€ 61.000	€ 378	€ -	€ 378
Diaconale ondersteuning overige	€ 7.343	€ 343	€ 29.000	€ 12.494	€ 35.000	€ 1.327	€ 7.500	€ 8.827
Totaal diaconale ondersteuning	€ 63.927	€ 316.636	€ 469.408	€ 202.229	€ 323.000	€ 34.102	€ 57.100	€ 91.202
Gemeente Bath Sion	€ -	€ 320	€ 485	€ 209	€ -	€ -372	€ -	€ -372
Gemeente Arad	€ 3.393	€ 3.837	€ 14.500	€ 6.247	€ 13.500	€ 50	€ 2.900	€ 2.950
Gemeente Dimona	€ 6.478	€ 3.360	€ -	€ -	€ 2.500	€ 12.338	€ -	€ 12.338
Gemeente Haifa	€ 2.032	€ 1.930	€ 37.000	€ 15.940	€ 48.900	€ 93	€ 7.400	€ 7.493
Gemeente Nahariya	€ 5.332	€ 1.340	€ 28.032	€ 12.077	€ 33.400	€ 93	€ 5.500	€ 5.593
Gemeente Karmiel	€ 7.510	€ 100	€ 43.500	€ 18.741	€ 55.000	€ 571	€ 8.700	€ 9.271
Gemeente MaAleh Adumim	€ 3.412	€ 1.720	€ 20.000	€ 8.616	€ 23.400	€ 8	€ 4.000	€ 4.008
Gemeente Light of Light/Petah Tikva	€ 2.884	€ 395	€ 17.000	€ 7.324	€ 21.000	€ 34	€ 3.400	€ 3.434
Gemeente Nazareth	€ 2.072	€ 450	€ 12.000	€ 5.170	€ 15.000	€ 408	€ 2.400	€ 2.808
Gemeente Kanot (Grace and Truth)	€ 4.226	€ 575	€ 25.000	€ 10.770	€ 31.000	€ 146	€ 5.000	€ 5.146
Ethiopian Chruch	€ 3.057	€ 3.686	€ 17.500	€ 7.539	€ 19.000	€ 785	€ 3.500	€ 4.285
Overige gemeenten	€ 83.599	€ 43.808	€ -	€ -	€ -	€ 127.407	€ -	€ 127.407
Totaal ondersteuning gemeenten	€ 123.995	€ 61.521	€ 215.017	€ 92.633	€ 262.700	€ 141.563	€ 42.800	€ 184.363
Subtotaal	€ 187.922	€ 378.157	€ 684.425	€ 294.862	€ 585.700	€ 175.664	€ 99.900	€ 275.564

Bijlage 1 (vervolg) Specificatie Bestemmingsreserve

Omschrijving doel	Saldo per 31-12-2022	Ontvang-sten minus kosten	Afdrachten	Verdeling voorlichting en beheer	Aanvulling t.l.v. alge-meen	Saldo per 31-12-2023	Toevoeging 20% van be-groting	Balans per 31-12-2023
Vervolg	€ 187.922	€ 378.157	€ 684.425	€ 294.862	€ 585.700	€ 175.664	€ 99.900	€ 275.564
Bible Society Israël	€ 7.004	€ 14.483	€ 41.000	€ 17.664	€ 37.000	€ 14	€ 8.200	€ 8.214
Isr.College of the Bible / One for Is-raël	€ 3.041	€ 5.159	€ 19.000	€ 8.186	€ 19.000	€ 103	€ 3.800	€ 3.903
Bedoeïnen Evangelisatie	€ 41.649	€ 990	€ 7.000	€ 3.016	€ -	€ 32.656	€ 1.400	€ 34.056
Uitgeverij HaGefen	€ 7.646	€ 45	€ 43.000	€ 18.525	€ 55.000	€ 1.365	€ 8.600	€ 9.965
Caspari Center	€ 10.867	€ 295	€ 10.000	€ 4.308	€ 3.500	€ 400	€ 2.000	€ 2.400
Makor HaTikvah	€ 17.704	€ 47.957	€ 101.500	€ 43.728	€ 80.000	€ 904	€ 20.300	€ 21.204
Netivah Center	€ 6.020	€ 49.096	€ 35.000	€ 15.079	€ -	€ 5.200	€ 7.000	€ 12.200
David Zadok	€ 4.566	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 4.566	€ -	€ 4.566
Overige toerusting	€ 27.367	€ 554	€ 3.125	€ 1.346	€ -	€ 23.464	€ 1.000	€ 24.464
Totaal lectuurverspreiding	€ 125.864	€ 118.580	€ 259.625	€ 111.851	€ 194.500	€ 68.671	€ 52.300	€ 120.971
1. Nalatenschappen	€ 315.258	€ 198.289	€ -	€ -	€ -	€ 513.547	€ -	€ 513.547
2. Niet bestemde giften en collec-ten		€ 534.918	€ -	€ -	€ - 780.200	€ - 245.280	€ - 152.200	€- 397.480
3. Producten / diensten		€ 7.300	€ -	€ -	€ -	€ 7.300	€ -	€ 7.300
3. Uitvoeringskosten doelstellin-gen			€ 37.947	€ - 37.947	€ -	€ -	€ -	€ -
4. Voorlichting en werving			€ 315.115	€- 319.115	€ -	€ -	€ -	€ -
5. Beheer en administratie/ rente			€ 49.651	€ - 49.651	€ -	€ -	€ -	€ -
Dotatie Continuïteitreserve						€ - 50.000		€ - 50.000
Totaal generaal	**€ 629.044**	**€ 1.237.247**	**€ 1.350.763**	**€ -**	**€ -**	**€ 465.528**	**€ -**	**€ 465.528**

Bijlage 2 Lasten verdeling personeelskosten

Bestemming	Doelstelling	%	Voorlichting	%	Werving	%	Beheer en administra-tie	%	Resultaat 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
Salarissen	€ 18.102	15%	€ 66.375	55%	€ 12.068	10%	€ 24.136	20%	€ 120.683	€ 119.900	€ 71.474
Sociale Lasten	€ 4.329	15%	€ 15.876	55%	€ 2.886	10%	€ 5.773	20%	€ 28.866	€ 24.000	€ 17.341
Pensioenlasten	€ 1.528	15%	€ 5.603	55%	€ 1.018	10%	€ 2.037	20%	€ 10.189	€ 9.900	€ 6.351
Overige personeelskosten	€ 993	15%	€ 3.642	55%	€ 662	10%	€ 1.324	20%	€ 6.623	€ 11.200	€ 6.205
Totaal	**€ 24.952**		**€ 91.496**		**€ 16.634**		**€ 33.270**		**€ 166.361**	**€ 165.000**	**€ 101.371**
Percentage van de totale kosten	15%		55%		10%		20%		100%	100%	100%

De Stichting had eind 2023 vijf personeelsleden in dienst voor in totaal 2,9 fte (2022: 1,2 fte).

Bijlage 3 Verdeling totale kosten organisatie

Bestemming	Doelstel-ling	%	Voorlich-ting	%	Werving	%	Beheer en administra-tie	%	Bankrente en kosten	%	Resultaat 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
Doelstellingen	€ 944.050	100%	€ -	0%	€ -	0%	€ -	0%	€ -		€ 944.050	€ 776.000	€ 581.000
Voorlichting	€ -	0%	€ 156.030	100%	€ -	0%	€ -	0%	€ -		€ 156.030	€ 144.000	€ 81.503
Mailing	€ 2.918	15%	€ 10.117	52%	€ 2.918	15%	€ 3.502	18%	€ -		€ 19.456	€ 17.500	€ 26.867
Personeelskosten	€ 24.952	15%	€ 91.505	55%	€ 16.634	10%	€ 33.270	20%	€ -		€ 166.361	€ 165.000	€ 77.620
ICT kosten	€ 2.535	15%	€ 8.787	52%	€ 2.535	15%	€ 3.042	18%	€ -		€ 16.898	€ 10.700	€ 15.990
Bestuurs- en vergaderkosten	€ 4.483	15%	€ 15.542	52%	€ 4.483	15%	€ 5.380	18%	€ -		€ 29.888	€ 36.600	€ 9.129
Algemene kosten	€ 1.940	15%	€ 6.727	52%	€ 1.940	15%	€ 2.328	18%	€ -		€ 12.936	€ 12.300	€ 11.549
Afschrijvingen	€ 424	15%	€ 1.471	52%	€ 424	15%	€ 509	18%	€ -		€ 2.829	€ 3.100	€ 3.090
Bankrente en kosten	€ 692	30%	€ -	0%	€ -	0%	€ -	0%	€ 1.620	70%	€ 2.312	€ 7.200	€ 6.767
Totaal	**€ 981.997**		**€ 290.179**		**€ 28.935**		**€ 48.031**		**€ 1.620**		**€ 1.350.762**	**€ 1.172.400**	**€ 813.515**
Percentage van de totale lasten	73%		21%		2%		4%		0%		100%	100%	100%